

CO JE VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ???

26. 9. 2019

POLn4102

KOHO A PROČ NÁS ZAJÍMÁ PO?

- Kdo se zajímá o veřejné mínění?
- Proč je důležité?

JAK ZJISTÍME PO?

- Volby
- Referendum
- ??

PROČ ZKOUMAT VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ

- 1. Legitimita a stabilita vlády
- II. Omezení politických lídrů
- III. PO indikuje stav kultury
- IV. Prostředek mobilizace (ze strany elit)

LEGITIMITA A STABILITA VLÁDY

- Teorie demokracie, legitimita vlády
- Co když občané nepodporují vládu?
- Vztah k demokracii
- Důvěra v instituce a představitele státu
- Jak moc stát naplňuje potřeby občanů?

MANTINELY LÍDRŮM

- Normativní otázka: Jak moc má PO ovlivňovat vládu?
- Empirická otázka: Jak moc PO ovlivňuje vládu?
- Jak funguje interakce mezi lidry a veřejností?

INDIKÁTOR KULTURY

- Suma hodnot, norem, sentimentů
- PO o politikách a sociálních tématech indikátor širší společenské kultury
- Např. postoje k programům sociálního bydlení
- Vztah ke kultuře v užším slova smyslu
- Highbrow, Lowbrow, kulturní hierarchie
- Populární kultura reflektuje postoje a hodnoty své doby

MOBILIZACE ZE STRANY LÍDRŮ

- Snaha ovlivnit PO
- Období válek a krizí
- Referendum a volby
- Persvaze vyžaduje pochopení PO

CO JE VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ?

Neexistuje jedna definice

Různé přístupy

RŮZNÉ KONCEPTY

- Davy (Le Bon, anonymita, šíření změn chování, návodnost davu)
- Masa (Blumer)
- Veřejnost (téma či problém, rozdílné postoje, diskuse)

VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ

- 1. Agregace individuálních názorů
- 2. Většinový názor
- 3. Střet skupinových zájmů
- 4. Vliv elit a médií
- 5. Mýtus

AGREGACE INDIVIDUÁLNÍCH ZÁJMŮ

- Nejčastější
- Průzkumy
- Když je dobrý vzorek, lze generalizovat
- Jasně, měřitelné, atraktivní
- Rezonuje to se strukturo voleb
- Umožňuje vyvozovat kauzální vztahy

VĚTŠINOVÝ NÁZOR

- PO jako ekvivalent sociální normy
- Ne nutně absolutní většina
- Dominantní proud
- E. Noelle-Neumann: “PO jako názory na kontroverzní témata, které je ve společnosti přijatelné vyjádřit”
- Spirála mlčení
- Měření konformity?
- Hypotéza se zdá spíše nepravděpodobná, nespecifikuje podmínky platnosti
- Ale ukazuje na limity surveyů

SKUPINOVÉ ZÁJMY

- Nejde o individuální názory
- Strany, zájmové skupiny, odbory, NGOs, korporace...
- Konflikt mezi skupinami
- Blumer (1948) ne všechny názory mají stejnou váhu

ELITY A MÉDIA

- PO jako product elit
- Lídři, opinion lídři
- Lipmann 1922: zjednodušující reakce na info od opinion lídrů
- Přebírání názorů, které formuluje někdo jiný
- Lídři se snaží manipulovat PO, vytvářet souhlas

MÝTUS/FIKCE

- PO jen rétorická konstrukce
- Neexistuje skutečná veřejnost
- PO jako rétorický nástroj politiků a skupin
- PO neznáme/nepoznatelné

- <https://www.youtube.com/watch?v=6Ms9A-212F0>

CO JE DOBRÉ SI UVĚDOMIT?

- Více dimenzí PO
- Různá intenzita různých postojů
- Stabilita?
- Informovanost PO

HISTORICKÁ PERSPEKTIVA

- Pro pochopení současných perspektiv
- Pro pochopení různých alternativ PO a jeho vyjádření
- Tradice PO Západu
- Pojem až konec 18. stol
- Myšlenka starší
- Obliba PO v USA jako reakce na Hitlera a totalitní režimy

HISTORIE

- Starověk, Řecko a Řím, vox populi
- Městské státy, mnoho forem vyjádření PO
- Vnímání jako normy společnosti, základ komunity
- Význam mezilidských vazeb
- Platon vs. Aristotelés

- „It is possible that the many, no one of whom taken singly is a good man, may yet taken all together be better than the few, not individually but collectively, in the same way that a feast to which all contribute is better than one given at one's expense. For where there are many people, each has some share of goodness and intelligence, and when these are brought together, they become as it were one multiple man with many pairs of feet and hands and many minds. So too in regard to character and the powers of perception. That is why the general public is a better judge of works of music and poetry, some judge some parts, some others, but their joint pronouncement is a verdict upon the whole. And it is this assembling in one what was before separate that gives the good man his superiority over any individual man from the masses (Aristotle, Politics)

HISTORIE

- Everyday character PO
- Normy a hodnoty komunity
- Klíčový knihtisk
- Macchiavelli: Vladař (lidé ho mají v úctě, bojí se ho)

HISTORIE

- Společenská smlouva, PO jako konstruktivní síla
- Hobbes a Locke
- Rousseau a obecná vůle (zájem společenství)
- - jak individuální zájmy, tak zájmy společenství vycházející ze sdílených hodnot

VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ V HISTORII

- Jacques Necker – veřejné mínění v pařížských salonech:
- „široká, nedisciplinovaná a nekorigovaná , ale zábavná konverzace v salonech“
- Místa, kde se scházela veřejnost
- Kavárny, salony, hostince
- Urbanizace přispívá k formování silnějšího PO

- Velké společnosti, role PO hlavně v USA
- Snaha pochopit PO, novináři dělají první průzkumy
- Volební kampaně, měření PO, snaha ho ovlivnit
- 20. století – časopisy, průzkumy předplatitelů
- G. Gallup, 1936 predikce vítězství FDR
- Rozvoj v 50. letech, změna prostředí s TV (stažení se z veřejných prostranství do obýváku, izolace)
- Survey, tazatelské sítě, sampling atd
- Nástup internetu vrací komunikaci do hry?

MERTON AND LAZARSELD 1948

- „Exposure to this flood of information may serve to narcotize rather than to energize the average reader or listener. As an increasing need of time is devoted to reading and listening, a decreasing share of time is available for organized action. ... [The informed citizen] comes to mistake knowing about problems of the day for doing something about them. His social conscience is spotlessly clean. He is concerned. He is informed. And he has all sorts of ideas as to what should be done. But, after he has gotten through his dinner and after he has listened to his favored radio programs and after he has read his second newspaper of the day, it is really time for bed. In this peculiar respect, mass communication may be included among the most respectable and efficient of social narcotics. „